

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Єднання
заради дії

АНАЛІЗ

виконання Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року

(протягом квітня 2023 року – квітня 2024 року)

Цей аналіз став можливим завдяки підтримці IREX та Державного департаменту США. Зміст є виключною відповідальністю Секретаріату уповноваженого Верховної Ради України з прав людини і не обов'язково відображає погляди IREX та Державного департаменту США.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ:

АР Крим – Автономна Республіка Крим
БО – благодійна організація
БФ – благодійний фонд
ВПО – внутрішньо переміщена/і особа/и
ГО – громадська організація
Держпраці – Державна служба України з питань праці
ЄС – Європейський Союз
ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти
ЗДО – заклад дошкільної освіти
ЗСУ – Збройні Сили України
Мін'юст – Міністерство юстиції України
Мінекономіки – Міністерство економіки України
Мінінфраструктури – Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України
Мінмолодьспорт – Міністерство молоді та спорту України
Мінреінтеграції – Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України
Мінсоцполітики – Міністерство соціальної політики України
МТП – місце/я тимчасового проживання
МОН – Міністерство освіти і науки України
КМВА – Київська міська військова адміністрація
ОВА – обласна/і військова/і адміністрація/і
ОМС – органи місцевого самоврядування
ООН – Організація Об'єднаних Націй
Операційний план – Операційний план заходів з реалізації у 2023-2025 роках Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року
ПФУ – Пенсійний фонд України
РВА – Районна державна (військова) адміністрація
Рада ВПО – рада/и з питань внутрішньо переміщених осіб
РФ – Російська Федерація
Стратегія – Стратегія державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2023 року № 312-р
ТОТ – тимчасово окупована/і Російською Федерацією територія/і України
УСЗН – управління соціального захисту населення
ФДМУ – Фонд державного майна України
ЦНАП – центр надання адміністративних послуг

ВСТУП

Після широкомасштабного військового вторгнення РФ на територію України внутрішнє переміщення сягнуло нечуваних масштабів. З 24 лютого 2022 року чисельність ВПО зростає втричі й станом на 12 липня 2024 року становить 4 679 935 осіб (до 24 лютого 2022 року офіційно було обліковано 1 470 072 ВПО), у тому числі 932 376 дітей.

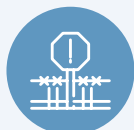
До 2023 року діяла Стратегія інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року, однак, після повномасштабного вторгнення вона втратила свою актуальність і, звісно, дієвість. Так, у Держави не було актуальної Стратегії інтеграції всіх ВПО та особливо тих, хто перемістився з 24 лютого 2022 року, або іншого документа щодо державної політики у сфері внутрішнього переміщення, який би запроваджував актуалізацію проблем ВПО й містив шляхи їхнього вирішення.

Саме тому Уповноважений Верховної Ради України з прав людини почав адвокатувати питання прийняття нової Стратегії, надавши відповідну рекомендацію в Щорічній доповіді про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2022 році.

Так, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2023 року № 312-р схвалено Стратегію державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затверджено операційний план заходів з її реалізації у 2023–2025 роках. Стратегія передбачає п'ять стратегічних цілей:

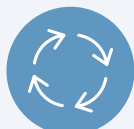
посилення спроможності держави в реагуванні на виклики внутрішнього переміщення й забезпечення умов для реалізації державної політики у сфері внутрішнього переміщення

створення умов для безпечного переміщення осіб із населених пунктів, розташованих у районі проведення воєнних (бойових) дій, і задоволення їхніх гуманітарних потреб

сприяння адаптуванню ВПО на новому місці проживання безпосередньо після внутрішнього переміщення

сприяння інтегруванню ВПО шляхом створення умов для розвитку потенціалу, посилення спроможності територіальних громад, що їх приймають

підтримання безпечного повернення до покинутого місця проживання й реінтегрування ВПО

Стратегія охоплює всі ключові етапи внутрішнього переміщення, починаючи із самостійного переміщення особи чи евакуації та завершуючи добровільним і безпечним поверненням особи до покинутого місця проживання після деокупації.

Значну увагу приділено розвитку й посиленню спроможностей територіальних громад, що приймають, якими фактично стали майже всі громади на території України, крім тимчасово окупованих і тих, на яких ведуться бойові дії. Зусилля, спрямовані на розвиток потенціалу громад, що приймають ВПО, своєю чергою є складовою частиною глобальної мети із забезпечення адаптації ВПО на новому місці проживання.

У межах кожної зі стратегічних цілей здійснено опис проблематики й визначено основні завдання, спрямовані на розв'язання та/або врегулювання наявних проблем в тій чи іншій сфері, а також запропоновано ключові показники результативності виконання завдань за

кожною стратегічною ціллю.

Досягнення зазначених стратегічних цілей здійснюється через реалізацію низки передбачених Операційним планом завдань і заходів.

Стратегія є елементом коротко- та середньострокової державної політики, спрямованої на створення умов, за яких ВПО, за винятком найбільш уразливих категорій, не потребуватимуть спеціальної допомоги чи захисту у зв'язку з їхнім переміщенням і зможуть сповна користуватися своїми конституційними правами без будь-якої дискримінації, зокрема за походженням чи фактом внутрішнього переміщення. Тобто йдеться про створення умов повної інтеграції ВПО без правових обмежень, дискримінації тощо.

Результатом реалізації Стратегії має стати підвищення якості життя ВПО шляхом посилення їхніх спроможностей і соціальної стійкості, стимулювання економічної активності, забезпечення реалізації їхніх прав та основоположних свобод, а також забезпечення добровільного, гідного й безпечного повернення на покинуте місце проживання.

Зважаючи на важливість досягнення поставленої мети, яку було закладено в стратегічний документ, у 2024 році Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини провів аналіз стану виконання завдань і заходів Операційного плану протягом квітня 2023 року – квітня 2024 року. Основну увагу приділено стану виконання завдань щодо розроблення чи актуалізування законодавчих актів і прийняття комплексних регіональних програм підтримки ВПО, а також реалізації коротко- і середньострокових рішень із питань внутрішнього переміщення.

Усього проаналізовано стан виконання протягом квітня 2023 року – квітня 2024 року 87 заходів Операційного плану, детальний аналіз яких наведено у звіті.

ЗВЕДЕНИЙ АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ

Основним методом дослідження стану виконання Стратегії та Операційного плану був аналіз інформації, отриманої від міністерств та інших органів виконавчої влади у відповідь на запити Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Також під час підготовки відповідного документа здійснено зіставлення інформації щодо стану виконання завдань і заходів Стратегії станом на 30 травня 2024 року, яку Мінреінтеграції надало на запит Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Операційний план загалом містить **90 заходів**, спрямованих на виконання **36 завдань** у межах п'яти зазначених стратегічних цілей.

На 2023 рік припадає виконання 50 заходів (6 – у II кварталі, 25 – у III кварталі, 19 – у IV кварталі).

На 2024 рік припадає виконання 5 заходів (2 – у I кварталі й по 1 заходу у II, III та IV кварталах).

Заходів, строком виконання яких визначено 2025 рік, станом на сьогодні в Операційному плані не передбачено.

Для 33 заходів передбачено їх постійне виконання, й окремо один захід потрібно виконувати щороку та ще один – щопівроку.

Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини не проводив аналіз щодо двох заходів Операційного плану, строком виконання яких визначено III і IV квартал 2024 року.

Захід 16.5, виконавцями за яким є ОМС, – «створення умов для отримання освітніх послуг внутрішньо переміщеними особами, зокрема облаштування простору для навчання, забезпечення ВПО комп'ютерним обладнанням, електронними пристроями» також не досліджено через неможливість у розумні строки опрацювати інформацію щодо значної кількості (~1 500) громад в Україні й відповідних ОМС на їхній території.

Варто зазначити, що стан виконання Стратегії та Операційного плану було оцінено на двох рівнях – центральному (національному) й місцевому (регіональному). Так, із 87 проаналізованих заходів Операційного плану стан виконання має такий вигляд:

- на національному рівні (62 заходи): **19 (30,65%) – виконано, 3 (4,84%) – виконано з порушенням строку, 22 (35,48%) – перебувають у процесі виконання. Невиконаними є 18 (29,03%) заходів.**

АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ НА ПЕРІОД ДО 2025 РОКУ

- на регіональному рівні (25 заходів): виконано – 2 (8%), виконуються – 11 (44%), виконуються з порушенням строків – 10 (40%), не виконано – 2 (8%).

Оцінювання виконання Операційного плану у національному вимірі передбачає дослідження стану виконання 62 заходів, за якими головними виконавцями є:

- Мінреінтеграції (38 заходів) – 61,2%;
- Мінсоцполітики (6 заходів) – 9,7%;
- Мінінфраструктури (4 заходи) – 6,5%;
- МОН (4 заходи) – 6,5%;
- Фонд державного майна України (4 заходи) – 6,5%;
- Мінмолодьспорт (3 заходи) – 4,8%;
- Мін'юст (1 захід) – 1,6%;
- Держпраці (1 захід) – 1,6%.
- Державна установа «Офіс з розвитку підприємництва та експорту» (1 захід) – 1,6%.

СТАН ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ МІНІСТЕРСТВАМИ Й ІНШИМИ ЦЕНТРАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ ВЛАДИ

ВИКОНАНО В СТРОК		19			
ВИКОНАНО З ПОРУШЕННЯМ СТРОКУ		3			
ВИКОНУЄТЬСЯ		22			
НЕ ВИКОНАНО		18			
Найменування органу	Заходів загалом	з них:			
		виконано	виконано з порушенням строку	виконується	не виконано
Мінреінтеграції	38	13		13	12
Мінсоцполітики	6	2	1		3
Мінінфраструктури	4	1		2	1
МОН	4	2		2	
ФДМУ	4		2		2
Мінмолодьспорт	3			3	
Мін'юст	1	1			
Держпраці	1			1	
ДУ «Офіс розвитку підприємництва та експорту»	1			1	
Усього	62	19	3	22	18

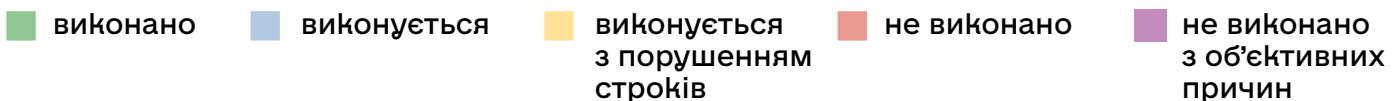
АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ НА ПЕРІОД ДО 2025 РОКУ

Головним виконавцем більшості заходів на національному рівні є саме Мінреінтеграції – центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику щодо ВПО, сприяє реалізації їхніх прав і свобод і створенню умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтегрування за новим місцем проживання.

Щодо оцінювання виконання Операційного плану в регіональному аспекті, то в ньому передбачено, що обласні й Київська міська військові адміністрації мають на виконанні 50 заходів, з яких 25 як основні виконавці та 25 – у співвиконанні.

Заходи, як головного виконавця поділяються на такі, які мають чітко встановлені строки виконання, так і ті, які реалізують на постійній основі.

Зокрема аналіз виконання відповідних заходів серед ОВА показує таку тенденцію:

Загалом із 25 заходів, де обласні й Київська міська військові адміністрації визначені як основні виконавці, виконано – 8%, виконується з порушенням строків – 40%, виконуються – 44%, не виконано – 8%.

УСЬОГО ЗАХОДІВ – 25	ВІДСОТОК	КІЛЬКІСТЬ
Виконано	8 %	2
Виконуються на постійній основі	44 %	11
Виконуються з порушенням строків	40 %	10
Не виконано	8 %	2

АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ НА ПЕРІОД ДО 2025 РОКУ

СТАН ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ У РОЗРІЗІ ОБЛАСНИХ І КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

Обласна (Київська міська) військова адміністрація	Усього заходів	Виконано	Виконуються з порушенням строків	Виконуються на постійній основі	Не виконано	Не виконано з об'єктивних причин
Вінницька ОВА	25	7	4	11	3	
Волинська ОВА	25	9	2	11	3	
Дніпропетровська ОВА	25	8	2	11	4	
Донецька ОВА	25	9	1	10	2	3
Житомирська ОВА	25	10	1	11	3	
Закарпатська ОВА	25	12	1	11	1	
Запорізька ОВА	25	10	2	11	2	
Івано-Франківська ОВА	25	8	3	11	3	
Київська міська військова адміністрація	25	6	2	11	6	
Київська ОВА	25	10	1	11	3	
Кіровоградська ОВА	25	8	1	11	5	
Луганська ОВА	25	7		10		8
Львівська ОВА	25	9	2	11	3	
Миколаївська ОВА	25	10	2	11	2	
Одеська ОВА	25	9	2	11	3	
Полтавська ОВА	25	8	2	11	4	
Рівненська ОВА	25	11		11	3	
Сумська ОВА	25	9	2	11	3	
Тернопільська ОВА	25	8	2	11	4	
Харківська ОВА	25	11	1	10	2	1
Херсонська ОВА	25	9	1	10	4	1
Хмельницька ОВА	25	8		11	6	
Черкаська ОВА	25	8	3	11	3	
Чернігівська ОВА	25	9	2	10	4	
Чернівецька ОВА	25	10	1	11	3	

УТВОРЕННЯ РАД ІЗ ПИТАНЬ ВПО У РЕГІОНАХ

За ініціативи Мінреінтеграції Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 04 серпня 2023 року № 812 «Про затвердження Примірного положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб» (зі змінами).

Ради ВПО є консультативно-дорадчими органами при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній державній (військовій) адміністрації, які утворюються для участі у реалізації регіональної політики у сфері забезпечення та захисту прав та інтересів ВПО, сприяння діяльності територіальних громад у розвитку ефективних механізмів їхньої адаптації та інтеграції.

АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ НА ПЕРІОД ДО 2025 РОКУ

Ураховуючи важливість залучення ВПО до реалізації державної політики щодо внутрішнього переміщення, а також наявність в Операційному плані окремого заходу з утворення консультативно-дорадчих органів з питань ВПО із їхнім залученням до складу таких органів на місцевому рівні, Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини окремо запитував інформацію щодо наявних Рад ВПО в областях.

Динаміка утворення відповідних органів у регіонах на різних рівнях має такий вигляд:

СТАН УТВОРЕННЯ РАД З ПИТАНЬ ВПО У РЕГІОНАХ

№	Область	Ради ВПО при обласних (Київській міській) військових адміністраціях	Кількість районів на території області (м. Києва)	Кількість утворених рад ВПО при РДА	Кількість громад на території області (м. Києва)	Кількість утворених рад ВПО при ОМС
1	Вінницька	1	6	6	63	43
2	Волинська	1	4	4	54	20
3	Дніпропетровська	1	7	7	86	42
4	Донецька	1	5	5	46	43
5	Житомирська	1	4	4	66	26
6	Закарпатська	1	6	6	64	14
7	Запорізька	1	5	4	67	12
8	Івано-Франківська	1	6	6	62	31
9	м. Київ	1	10	10	-	-
10	Київська	1	7	7	69	36
11	Кіровоградська	1	4	4	49	49
12	Луганська	1	4	4	26	26
13	Львівська	1	7	0	73	22
14	Миколаївська	1	4	4	52	52
15	Одеська	1	7	7	91	40
16	Полтавська	1	4	4	60	32
17	Рівненська	1	4	2	64	45
18	Сумська	1	5	5	51	35
19	Тернопільська	1	3	3	55	26
20	Харківська	1	7	7	56	41
21	Херсонська	1	5	3	49	18
22	Хмельницька	1	3	3	60	31
23	Черкаська	1	4	4	66	16
24	Чернігівська	1	5	5	57	11
25	Чернівецька	1	3	0	52	31
	Усього	25	124	114	1 389	730

ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ ПІДТРИМКИ ВПО

Під час здійснення аналізу стану виконання Операційного плану Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини приділяв значну увагу заходам, які передбачають впровадження місцевих програм підтримки ВПО, зокрема у сферах працевлаштування, підтримки релокованого бізнесу, забезпечення житлом, психологічної підтримки. На кожную із цих сфер в Операційному плані передбачено окремий захід, усього їх вісім.

Досліджуючи відомості від ОВА, з'ясовано, що в багатьох регіонах наявні комплексні програми, спрямовані на підтримку ВПО. На додаткові запити було зібрано уточнену інформацію стосовно затвердження в областях комплексних цільових програм підтримки ВПО та обсягів фінансування таких програм. Примітно, що Львівська ОВА, наприклад, затвердила свою комплексну цільову програму щодо ВПО ще у квітні 2022 року, за рік до прийняття Стратегії, через що вона лише частково враховує вищезазначені заходи Операційного плану.

Узагальнену інформацію наведено нижче.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ ПІДТРИМКИ ВПО

№	Область	Назва та термін реалізації програми	Дата та номер документа, яким затверджено програму	Обсяг затвердженого фінансування (млн грн)
1	Вінницька	Обласна цільова програма підтримки ВПО на період 2023–2027 років	від 04 серпня 2023 року № 1062	598,0
2	Волинська	Комплексна регіональна програма підтримки ВПО у Волинській області на 2024–2026 роки	від 04 жовтня 2023 року № 362	2 348,0
3	Дніпропетровська	Комплексна програма підтримки ВПО у Дніпропетровській області на 2023–2025 роки	від 28 липня 2023 року № 299-17/VII	6 444,0
4	Донецька	Регіональна програма підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб Донецької області на 2024–2025 роки	від 10 червня 2024 року № 372/5-24	132,8
5	Житомирська	Комплексна програма соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2024 рік	від 30 листопада 2023 року № 585	*
6	Закарпатська	Комплексна програма підтримки внутрішньо переміщених осіб у Закарпатській області на 2023–2025 роки	від 04 вересня 2023 року № 785	25,2
7	Запорізька	Комплексна програма підтримки ВПО на період 2023–2024 років	від 27 червня 2023 року № 311	238,6
8	Івано-Франківська	Програми немає		0
9	м. Київ	Програми немає		0
10	Київська	Київська обласна цільова програма "Підтримка ВПО" на 2023–2025 роки	від 09 червня 2023 року № 553-18-VIII	627,6
11	Кіровоградська	Регіональна програма підтримки та інтеграції ВПО Кіровоградської області	від 17 липня 2023 року № 779-р	11 629,5

**АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ
ЩОДО ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ НА ПЕРІОД ДО 2025 РОКУ**

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ ПІДТРИМКИ ВПО

12	Луганська	Обласна комплексна цільова програма підтримки ВПО на період до 2025 року	від 17 липня 2023 року № 139	1 136,4
13	Львівська	Комплексна програма підтримки ВПО на період дії воєнного стану в Україні	від 11 квітня 2022 року № 4/0/5-22ВА	2,0
14	Миколаївська	Комплексна програма реалізації регіональної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року в Миколаївській області	від 28 квітня 2023 року № 166-р	103,9
15	Одеська	Комплексна програма реалізації регіональної політики щодо внутрішнього переміщення в Одеській області на 2023–2025 роки	від 04 серпня 2023 року № 43/А-2023	*
16	Полтавська	Комплексна програма підтримки ВПО на період 2023–2024 років	від 23 грудня 2022 року № 518	2 840,9
17	Рівненська	Комплексна програма підтримки ВПО у Рівненській області період 2023–2025	від 04 липня 2023 року № 307	2 238,8
18	Сумська	Обласна комплексна програма підтримки ВПО на 2023–2024 роки	від 17 липня 2023 року № 314-ОД	170,4
19	Тернопільська	Комплексна програма підтримки ВПО в Тернопільській області на 2023–2025 роки	від 19 липня 2023 року № 80/01.02-01	155,0
20	Харківська	Програма підтримки ВПО Харківської області на 2023–2027 роки	від 05 жовтня 2023 року № 673-VII	380,1
21	Херсонська	Комплексна регіональна програма підтримки ВПО на території Херсонської області на період дії воєнного стану в Україні	від 06 жовтня 2023 року № 638	*
22	Хмельницька	Обласна комплексна програма підтримки ВПО у Хмельницькій області на 2024–2025 роки	від 21 листопада 2023 року № 305/2023-н	53,0
23	Черкаська	Обласна цільова комплексна програма підтримки ВПО на період 2023–2025 роки	від 18 серпня 2023 року № 20-10/VIII	1 062,8
24	Чернігівська	Комплексна програма підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб, інших постраждалих від війни на 2024 рік	від 14 грудня 2023 року № 1285-р	*
25	Чернівецька	Обласна програма підтримки ВПО в Чернівецькій області на 2023–2024 роки	від 08 червня 2023 року № 350	33,2

* у межах фінансових можливостей

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ДЕРЖАВИ У РЕАГУВАННІ НА ВИКЛИКИ ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ

ЗАВДАННЯ 1: АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ

Захід 1 (не виконано). Мінреінтеграції не завершило аналіз застосування норм законодавства, зокрема Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», з урахуванням наслідків широкомасштабної збройної агресії проти України. Також не було внесено на розгляд Кабінету Міністрів України відповідний проєкт акта за результатами цього аналізу. Строк виконання відповідного заходу – II квартал 2023 року.

Захід 2 (не виконано). Мінреінтеграції не подано на розгляд Кабінету Міністрів України законопроект щодо внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» та інших законів України, які регулюють питання реалізації прав і свобод ВПО в частині посилення адресності з урахуванням фінансово-економічного та майнового стану таких осіб. Строк виконання відповідного заходу – III квартал 2023 року.

Захід 3 (не виконано). Мінреінтеграції не завершено роботу з приведення підзаконних нормативно-правових актів у відповідність з нормами Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Наразі лише сформовано орієнтовний перелік нормативно-правових актів, які потребують внесення змін. Строк виконання відповідного заходу – IV квартал 2023 року.

ЗАВДАННЯ 2: УДОСКОНАЛЕННЯ ЄДИНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ДАНИХ ПРО ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ, ЇЇ ІНТЕГРАЦІЯ З ІНШИМИ БАЗАМИ ДАНИХ І ДЕРЖАВНИМИ РЕЄСТРАМИ

Захід 1 (виконано з порушенням строків). Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 23 лютого 2024 року № 191 «Про внесення змін до Порядку створення, ведення та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб», розроблену Мінсоцполітики, якою удосконалено Єдину інформаційну базу даних про ВПО шляхом розширення функціонала й інтегрування з іншими базами даних. Строк виконання відповідного заходу – III квартал 2023 року.

Захід 2 (виконано). Мінсоцполітики доопрацьовано програмне забезпечення Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб та забезпечено до неї доступ суб'єктів, відповідальних за формування й реалізацію державної політики з питань ВПО, зокрема Мінреінтеграції та УСЗН місцевих державних адміністрацій.

Захід 3 (не виконано). Мінсоцполітики не створено електронний кабінет ВПО – персональний електронний обліковий запис для осіб, які бажають отримувати послуги в електронній формі. Станом на сьогодні лише частина послуг для ВПО реалізується за допомогою порталу «Дія». Строк виконання заходу – IV квартал 2023 року.

ЗАВДАННЯ 3:

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ПЕРІОДИЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ПОТРЕБ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ, У ТОМУ ЧИСЛІ З МОЖЛИВІСТЮ ЗБОРУ ДЕЗАГРЕГОВАНИХ ДАНИХ

Захід 1 (не виконано). Мінреінтеграції не розроблено й не подано на розгляд Кабінету Міністрів України проект нормативно-правового акта щодо запровадження механізму періодичного оцінювання потреб ВПО з урахуванням критеріїв вразливості та затвердження відповідної методики проведення оцінювання їхніх потреб. Строк виконання відповідного заходу – III квартал 2023 року.

Захід 2 (виконується з порушенням строків). Переважна більшість ОВА, а також КМВА впровадили періодичне оцінювання потреб ВПО. Незважаючи на те, що строк реалізації заходу – I квартал 2024 року, оцінювання потреб ВПО проводять постійно, з урахуванням продовження переміщення населення й необхідності урахування потреб кожної людини. Черкаська ОВА вказує на брак механізму оцінювання потреб ВПО. Строк виконання відповідного заходу – I квартал 2024 року.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 3 (виконано). Мінреінтеграції розроблено типовий алгоритм дій щодо перенаправлення для надання повноцінної допомоги й сприяння в реалізації прав внутрішньо переміщених осіб.

Захід 4 (виконується з порушенням строків). З метою оперативного вирішення будь-яких питань, пов'язаних із ВПО, у 22 ОВА розроблено й впроваджено алгоритми дій щодо перенаправлення запитів ВПО для надання повноцінної допомоги та сприяння у реалізації прав ВПО. Водночас Сумська ОВА продовжує впровадження алгоритмів з урахуванням змін потреб ВПО. Дніпропетровська ОВА вказує, що регіональний алгоритм перенаправлення запитів буде розроблено й впроваджено після затвердження типового алгоритму на центральному рівні. КМВА не повідомлено про розроблення й упровадження дієвого алгоритму дій щодо перенаправлення запитів ВПО. Строк виконання відповідного заходу – IV квартал 2023 року. Оцінка виконання відповідного заходу є ускладненою через брак чітко поставленого завдання й індикатора виконання.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 5 (виконано). Обласні й Київська міська військові адміністрації створили та забезпечили функціонування регіональних штабів координації забезпечення реалізації прав ВПО.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 6 (виконано) Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 18 квітня 2023 року № 330 “Про утворення Координаційного штабу з питань забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”, розроблену Мінреінтеграції, що забезпечило налагодження координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, інших органів, ОМС, військових формувань, утворених відповідно до законів, правоохоронних органів та громадських об'єднань з питань реалізації прав і свобод ВПО.

Захід 7 (виконано). Мінреінтеграції розроблено й затверджено план заходів із координування та узгодження дій органів державної влади, ОМС й громадських об'єднань із питань надання допомоги ВПО і задоволення їхніх потреб.

Захід 8 (виконано). Мінреінтеграції забезпечено надання інформаційних послуг внутрішньо переміщеним особам у соціальній і житловій сфері, зокрема відповідні інформаційні матеріали розміщують на сайтах міністерства й ОВА.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2.

СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ БЕЗПЕЧНОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ ОСІБ З НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ, ЯКІ РОЗТАШОВАНІ В РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ ВОЄННИХ (БОЙОВИХ) ДІЙ, ТА ЗАДОВОЛЕННЯ ЇХНІХ ГУМАНІТАРНИХ ПОТРЕБ

ЗАВДАННЯ 4:

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРОТОКОЛУ МІЖСЕКТОРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ, У ТОМУ ЧИСЛІ З МІЖНАРОДНИМИ Й НЕУРЯДОВИМИ НАЦІОНАЛЬНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ЩОДО ПІДГОТОВКИ, ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ МАСОВОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ ОСІБ ПІД ЧАС ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ, ЗОКРЕМА ПРОВЕДЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ЕВАКУАЦІЇ

Захід 1 (не виконано). Мінреінтеграції не створило робочу групу із залученням представників органів державної влади, місцевого самоуправління, міжнародних неурядових організацій для розроблення протоколу міжсекторної взаємодії, включаючи міжнародні неурядові організації та громадські об'єднання, під час підготовки, організації та проведення масового переміщення осіб у разі виникнення збройного конфлікту, зокрема проведення обов'язкової евакуації. На думку Мінреінтеграції, питання взаємодії щодо евакуації населення станом на сьогодні унормоване належним чином і не потребує прийняття додаткових нормативно-правових актів, включаючи вказаний протокол міжсекторної взаємодії. Строк виконання відповідного заходу – II квартал 2023 року.

Захід 2 (не виконано). Мінреінтеграції не розроблено й не подано на розгляд Кабінету Міністрів України проекту розпорядження щодо впровадження протоколу міжсекторної взаємодії під час підготовки, організації та здійснення масового переміщення осіб у разі виникнення збройного конфлікту, зокрема проведення обов'язкової евакуації. Так, на думку Мінреінтеграції, питання взаємодії щодо евакуації населення станом на сьогодні унормовано належним чином і не потребує прийняття додаткових нормативно-правових актів, зокрема вказаного протоколу міжсекторної взаємодії. Строк виконання відповідного заходу – III квартал 2023 року.

ЗАВДАННЯ 5:

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З БОКУ ДЕРЖАВИ КООРДИНАЦІЇ ПРОЦЕСУ МАСОВОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ ОСІБ ПІД ЧАС ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ, ЗОКРЕМА ПРОВЕДЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ЕВАКУАЦІЇ

Захід 1 (виконано). Мінреінтеграції удосконалено механізм (порядок) масового переміщення осіб, зокрема проведення обов'язкової евакуації з населених пунктів, на території яких ведуться чи можливі бойові дії. Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 07 березня 2023 року № 209 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 року № 841 і від 29 липня 2022 року № 854», якою визначено порядок проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей із їхніми батьками, особами, які їх замінюють, або іншими законними представниками з окремого населеного пункту в місцевості, де ведуться бойові дії.

Захід 2 (виконується з порушенням строків). У переважній більшості громад, що приймають ВПО, створено регіональні гуманітарні штаби з надання допомоги особам, яких було евакуйовано з населених пунктів, на території яких ведуться чи можливі бойові дії. Волинська, Житомирська ОВА та КМВА не виконали поставлене завдання. Строк виконання відповідного заходу – IV квартал 2023 року.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 3 (виконано). Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 29 липня 2022 року № 854 «Про утворення Координаційного штабу з питань проведення обов'язкової евакуації населення в умовах воєнного стану», розроблену Мінреінтеграції, що забезпечило налагодження координації процесів масового переміщення осіб у разі виникнення збройного конфлікту, зокрема проведення обов'язкової евакуації, а також надання гуманітарної допомоги евакуйованим особам.

ЗАВДАННЯ 6:

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОВНОГО ТА НАЛЕЖНОГО ІНФОРМУВАННЯ ПРО ЕВАКУАЦІЮ, ЇЇ ЕТАПИ, СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ, НАСЛІДКИ, ПРАВА Й ОБОВ'ЯЗКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ, А ТАКОЖ ПРО ЗАХОДИ ПОДАЛЬШОЇ ПІДТРИМКИ З БОКУ ДЕРЖАВИ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД, ЩО ПРИЙМАЮТЬ

Захід 1 (виконується з порушенням строків). Переважна більшість ОВА, а також КМВА забезпечили оновлення інформації про об'єкти соціальної інфраструктури в громадах, які потенційно можуть прийняти ВПО, а також розміщення такої інформації на офіційних вебсайтах ОМС в доступних форматах. Водночас Луганська ОВА не може виконати відповідний захід з об'єктивних причин, а Хмельницька – не повідомила про виконання відповідного заходу. Строк виконання заходу – III квартал 2023 року.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 2 (виконано). Мінреінтеграції підготовлено й затверджено план заходів щодо інформування населення про евакуацію, її етапи, складові, наслідки. Забезпечено затвердження відповідних планів на рівні ОВА та ОМС.

Захід 3 (виконується). Мінреінтеграції проводить інформаційні кампанії з метою підвищення рівня обізнаності населення щодо здійснення евакуації та заходів подальшої підтримки ВПО, запобігання торгівлі людьми тощо. У 2023 році на офіційному вебсайті, у телеграм-каналі Мінреінтеграції та на вебсайті ДП «ІА «РЕ-ІНФОРМ» було розміщено понад 50 публікацій щодо евакуації, які було переглянуто понад 600 тис. разів. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

ЗАВДАННЯ 7:

КООРДИНАЦІЯ НАДАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ ОСОБАМ, ЯКІ БУЛИ ЕВАКУЙОВАНІ З НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ, НА ТЕРИТОРІЇ ЯКИХ ВЕДУТЬСЯ ЧИ МОЖЛИВІ БОЙОВІ ДІЇ

Захід 1 (виконано). Мінреінтеграції розроблено й затверджено план заходів щодо координації надання гуманітарної допомоги евакуйованим особам.

ЗАВДАННЯ 8:

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМНОЇ ПІДТРИМКИ ГРОМАД, ДО ЯКИХ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЕВАКУАЦІЯ

Захід 1 (виконується). Мінінфраструктури постійно залучає допомогу для реалізації проектів розвитку громад (у тому числі для розбудови соціальної, транспортної інфраструктури), до яких здійснюється евакуація. Підписано низку угод з Урядами країн-партнерів. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Захід 2 (виконується). Мінреінтеграції залучає міжнародну фінансову допомогу для обладнання пунктів розміщення для короткострокового перебування евакуйованих осіб. До співпраці залучені Агентство ООН у справах біженців, Дитячий фонд ООН ЮНІСЕФ, Всесвітня продовольча програма, Уряд Республіки Польща тощо. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Захід 3 (виконано). Мінінфраструктури забезпечено функціонування регіональних центрів (хабів) для короткострокового перебування й транзиту евакуйованих осіб, зокрема з-поміж осіб з інвалідністю й інших маломобільних груп населення в громадах. Реалізовано декілька проєктів міжнародної технічної допомоги.

Захід 4 (виконується). ОВА сприяють покращенню відповідності МТП евакуйованих осіб вимогам доступності шляхом проведення різних заходів і ремонтних робіт з урахуванням інклюзивності та безбар'єрності. Зважаючи на те, що Луганська область не є стороною, що приймає евакуйованих осіб, бюджетування на забезпечення потреб ВПО розподіляється на ті МКП, де перебувають люди, які перемістилися з Луганської області. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3.

СТВОРЕННЯ УМОВ І НАДАННЯ ПІДТРИМКИ ГРОМАДАМ, ЩО ПРИЙМАЮТЬ, ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ БАЗОВИХ ПОТРЕБ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

ЗАВДАННЯ 9:

СТВОРЕННЯ УМОВ ТА НАДАННЯ ПІДТРИМКИ ГРОМАДАМ, ЩО ПРИЙМАЮТЬ, ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ БАЗОВИХ ПОТРЕБ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Захід 1 (не виконано). Мінреінтеграції та Мінінфраструктури не забезпечили створення в приймаючих громадах фондів житла для тимчасового проживання ВПО. Мінреінтеграції зазначає, що незважаючи на визначення його головним виконавцем заходу, фонди житла для тимчасового проживання ВПО формуються сільськими, селищними, міськими радами або уповноваженими ними органами. Строк виконання відповідного заходу – IV квартал 2023 року.

Захід 2 (виконано). Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 01 вересня 2023 року № 930 «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб», розроблену Мінреінтеграції, яка визначає алгоритм розміщення ВПО в МТП та порядок їх функціонування.

Захід 3 (виконується). Обласні й Київська міська військові адміністрації сприяють покращенню відповідності МТП ВПО шляхом проведення різних заходів і ремонтних робіт з урахуванням інклюзивності й безбар'єрності. Луганська ОВА не є стороною, що приймає, бюджетування на забезпечення потреб ВПО розподіляється на ті МКП, де перебувають люди, які перемістилися з Луганської області. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 4 (виконується). Мінреінтеграції здійснює заходи із залучення фінансової або технічної допомоги для забезпечення тимчасового проживання ВПО. Водночас, надана Мінреінтеграції інформація не дає змоги оцінити обсяг залученої допомоги за звітний період. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Захід 5 (виконується з порушенням строків). У 20 ОВА і КМВА розроблено й реалізуються програми працевлаштування та/або перекваліфікації ВПО. 4 ОВА не забезпечили виконання заходу. Строк виконання відповідного заходу – IV квартал 2023 року. Оцінювання виконання відповідного заходу є ускладненим через брак чітко поставленого завдання й індикатора виконання.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 6 (виконується). Обласні й Київська міська військові адміністрації ведуть роботу з удосконалення та покращення надання соціального й пенсійного забезпечення шляхом проведення спільних заходів, розгляду звернень ВПО, розроблення алгоритмів взаємодії на місцевих і районних рівнях. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 7 (не виконано). Мінсоцполітики не забезпечило функціонування механізму призначення та виплати пенсії громадянам України, які перемістилися з ТОТ АР Крим та м. Севастополя, без необхідності витребування пенсійної справи від уповноважених органів РФ. 25 квітня 2024 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання обчислення страхового стажу та пенсійного забезпечення», розроблений Мінсоцполітики, який покликаний врегулювати порушену проблему. Однак, необхідні для повноцінної його реалізації підзаконні акти наразі не прийняті (розробляються Мінсоцполітики). Строк виконання відповідного заходу – III квартал 2023 року.

Захід 8 (виконується). Державна установа «Офіс з розвитку підприємництва та експорту» постійно здійснює заходи з популяризації підприємництва серед ВПО. З використанням порталу «Дія.Бізнес» здійснюється інформування підприємців про можливості для розвитку власної справи – грантові й навчальні програми, корисні вебінари, історії успіху людей, які започаткували власну справу тощо. За рік (з липня 2023 року до червня 2024 року) опубліковано понад 900 інформаційних матеріалів. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Захід 9 (виконується). 17 ОВА і КМВА розробили й впроваджують місцеві програми щодо сприяння розвитку релокованого бізнесу. 4 ОВА не забезпечили виконання заходу з об'єктивних причин. Чернігівська ОВА повідомила про недоцільність розроблення відповідної програми. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 10 (виконується). Обласні й Київська міська військові адміністрації систематично розробляють і проводять навчальні заходи для ВПО стосовно заснування й розвитку власної справи на базі наявної інфраструктури підтримки підприємництва шляхом залучення спеціалістів служби зайнятості, ГО і міжнародних партнерів, які можуть надавати грантову допомогу. Строк виконання заходу – постійно.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 11 (виконано). Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 21 квітня 2023 року № 390 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 березня 2022 року № 206», розроблену Мінреінтеграції, якою передбачено звільнення осіб, які вимушено покинули своє житло внаслідок збройної агресії проти України, від сплати рахунків за спожиті комунальні послуги, якщо таке житло розміщується на ТОТ або територіях бойових дій.

**ЗАВДАННЯ 10:
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ
НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ПІСЛЯ ЕВАКУАЦІЇ**

Захід 1 (виконується). Обласні й Київська міська військові адміністрації систематично забезпечують надання соціальних послуг ВПО відповідно до індивідуальних потреб з метою їхньої адаптації до нових умов проживання шляхом супроводу, консультування, надання гуманітарної допомоги, залучення волонтерів. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

**ЗАВДАННЯ 11:
ПОЕТАПНЕ РОЗСЕЛЕННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ З МТП З УРАХУВАННЯМ
КРИТЕРІЇВ ВРАЗЛИВОСТІ, ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТУ ТА ПРИНЦИПУ ЄДНОСТІ РОДИН**

Захід 1 (не виконано). Мінреінтеграції не запровадило пілотний проєкт із розселення ВПО із МТП. Строк виконання відповідного заходу – II квартал 2024 року.

Захід 2 (не виконано). Обласні й Київська міська військові адміністрації здійснюють заходи щодо покращення умов в МТП. Водночас обласні й Київською міська військові адміністрації не забезпечили розроблення алгоритмів для проведення ремонту, реконструкції МТП, розселення та забезпечення ВПО житлом. Зазначений захід виконали лише Закарпатська та Харківська ОВА. Строк виконання відповідного заходу – I квартал 2024 року. Оцінювання виконання відповідного заходу є ускладненим через брак чітко поставленого завдання й індикатора виконання.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 3 (не виконано). Обласні й Київська міська військові адміністрації не розробили й не затвердили регіональні програми розселення ВПО, які проживають в МТП, з урахуванням потреб регіонів у людських ресурсах, а також особливостей потреб окремих категорій осіб (осіб з інвалідністю, багатодітних сімей, літніх людей, представників національних меншин тощо) та принципу єдності родин. Строк виконання відповідного заходу – IV квартал 2023 року.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

**ЗАВДАННЯ 12:
СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ Й РЕАБІЛІТАЦІЇ ВПО,
ЗОКРЕМА ДІТЕЙ**

Захід 1 (виконується з порушенням строків). Більшість обласних та Київська міська військові адміністрації розробили й запровадили програми надання психологічної допомоги ВПО, зокрема дітям, їх реабілітації із залученням представників міжнародних неурядових організацій. У Івано-Франківській, Полтавській і Чернігівській ОВА такі програми станом на сьогодні не запроваджено. Строк виконання відповідного заходу – III квартал 2023 року.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 2 (виконано). Обласними та Київською міською військовими адміністраціями розроблено алгоритми та організовані системи надання психологічної допомоги ВПО, у тому числі дітям, зокрема в МТП таких осіб.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 3 (виконується). Обласні й Київська міська військові адміністрації забезпечують роботу мобільних груп (бригад) для надання соціально-психологічної допомоги на рівні районів і громад області шляхом надання соціальних послуг із боку ОМС, залучення представників громадянського суспільства, благодійних і міжнародних організацій. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

**ЗАВДАННЯ 13:
СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ДЛЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ, ЯКІ ПРАЦЕВЛАШТУВАЛИСЯ ЗА НОВИМ МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ**

Захід 1 (виконується). Держпраці на постійній основі організує надання психосоціальної підтримки на робочому місці для ВПО. Навчання щодо надання першої психологічної допомоги й адвокації психосоціальної підтримки працівників на робочому місці пройшло 352 фахівці Держпраці та її територіальних органів. Реалізуються спільні ініціативи щодо психосоціальної підтримки працівників на робочому місці з Товариством Червоного Хреста України й Ізраїльською коаліцією травми. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

**ЗАВДАННЯ 14:
СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ СВОЄЧАСНОГО НАДАННЯ ПЕРЕВІРЕНОЇ ТА АКТУАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО НАЯВНІ ПОСЛУГИ Й МІСЦЯ ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩЕННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ДОСТУПНИХ ФОРМАТАХ**

Захід 1 (виконано). Мінреінтеграції розроблено й поширено інформаційні матеріали з питань надання ВПО соціальних послуг, здійснення соціальних виплат, реалізації їхніх прав і свобод у доступних форматах. У II кварталі 2023 року надруковано та розповсюджено в регіонах, що приймають ВПО, буклет «Корисна інформація для ВПО» (300 тис. примірників).

Захід 2 (виконується). Мінреінтеграції постійно здійснює розповсюдження інформаційних матеріалів у доступних форматах, зокрема в МТП ВПО, органах державної влади та ОМС, до яких звертаються ВПО. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Захід 3 (виконується). Мінреінтеграції забезпечує проведення інформаційних кампаній стосовно рішень, які приймаються Кабінетом Міністрів України, центральними органами виконавчої влади з питань реалізації прав ВПО. Усі рішення, прийняті Урядом, оперативно оприлюднюються на офіційних сайтах Кабінету Міністрів України, ЦОВ, місцевих адміністрацій, у тому числі на їх сторінках у соцмережах. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

**ЗАВДАННЯ 15:
ЗАЛУЧЕННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ДО КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА ОТРИМАННЯ КУЛЬТУРНИХ ПОСЛУГ**

Захід 1 (виконується). Заклади культури обласних і Київської міської військових адміністрацій систематично здійснюють заходи, які спрямовані на культурну інтеграцію та адаптацію ВПО в територіальних громадах, що їх приймають. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

**ЗАВДАННЯ 16:
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ДО ОСВІТНІХ ПОСЛУГ**

Захід 1 (виконано). МОН видано наказ від 15 травня 2023 року № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в ЗЗСО в умовах воєнного стану в Україні», згідно з яким, діти, які проживають або проживали на неконтрольованій території, території населених пунктів на лінії зіткнення, деокупованій території та не мали можливості протягом понад шести місяців навчатись за однією з форм здобуття освіти, поновлюються в закладі освіти, учнями якого вони були, або зараховуються до іншого закладу освіти України на підставі заяви одного з батьків / законних представників.

Захід 2 (виконується). МОН регулярно проводить інформаційно-роз'яснювальні кампанії для підвищення рівня обізнаності абітурієнтів з-поміж ВПО щодо порядку вступу до закладів освіти та інших освітніх можливостей для молоді. На офіційному сайті МОН розміщується інформація для осіб з ТОТ та ВПО в окремому розділі. Функціонує чат-бот «ТурБОТа про ВПО». Строк виконання відповідного заходу – щороку.

Захід 3 (виконано). МОН забезпечено створення окремих інформаційних ресурсів для ВПО, зокрема, розміщення посилань на безоплатні відеоуроки, презентації з української мови, заходи й проєкти з формування української національної та громадянської ідентичності. Запущено платформу для дистанційного навчання «Професійна освіта онлайн». Функціонує освітня платформа «Всеукраїнська школа онлайн». Забезпечено розміщення та оновлення матеріалів (електронних версій українських підручників, зокрема з української мови та літератури) на сайті Інституту модернізації змісту освіти.

Захід 4 (виконується) МОН продовжує забезпечувати пільгове кредитування ВПО для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти в межах доступного фінансування. Також, розроблено проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам» (реєстр. № 10399 від 10 січня 2024 року). 19 квітня 2024 року проєкт Закону рекомендовано до другого читання Комітетом Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Проєкт акта передбачає запровадження пільгового довгострокового кредитування для здобуття вищої освіти, основним оператором якого є банк. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

**ЗАВДАННЯ 17:
ЗАЛУЧЕННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ДО ЗАНЯТЬ РУХОВОЮ АКТИВНІСТЮ
ТА СПОРТОМ ЯК ЗАСОБУ ПСИХІЧНОГО ТА ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я**

Захід 1 (виконується). Мінмолодьспорт на постійній основі здійснює інформування ВПО про переваги занять руховою активністю та спортом. Діє Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», який належить до сфери управління Мінмолодьспорту та центри фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» в усіх областях України. Реалізується соціальний проєкт «Активні парки – локації здорової України». Станом на червень 2024 поширено понад 750 публікацій щодо заходів з фізичної культури в соціальних мережах і на офіційних сторінках вказаних проєктів. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Захід 2 (виконується). Мінмолодьспорт забезпечує залучення ВПО до фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів. Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» провів 38 фізкультурно-оздоровчих заходів і залучив 16 751 учасника, з яких 2 718 – ВПО. У межах соціального проєкту Всеукраїнським центром фізичного

здоров'я населення «Спорт для всіх» проведено 195 фізкультурно-оздоровчих заходів, що складаються з 3 856 занять, до яких залучено 77 665 учасників, з яких 13 335 – ВПО. У регіонах України центри фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» провели 2 999 фізкультурно-оздоровчих заходів за участю 154 259 учасників (з них 8 964 – внутрішньо переміщені особи). Координаторами соціального проєкту «Активні парки – локації здорової України» в регіонах України проведено 12 594 заходи й залучено 194 613 осіб (з них 13 532 – ВПО). Строк виконання відповідного заходу – постійно.

ЗАВДАННЯ 18:

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПІЛЬГОВИХ УМОВ РОЗРАХУНКУ ОРЕНДНОЇ ПЛАТИ ЗА ДЕРЖАВНЕ МАЙНО ДЛЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ, ЯКІ ПОВНІСТЮ АБО ЧАСТКОВО ФІНАНСУЮТЬСЯ КОШТОМ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ І СФЕРА ДІЇ ЯКИХ ПОШИРЮЄТЬСЯ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНУ ТЕРИТОРІЮ, НА ТЕРИТОРІЮ, ЯКА ПЕРЕБУВАЄ В ОТОЧЕННІ (БЛОКУВАННІ), ТА РАЙОНИ ПРОВЕДЕННЯ ВОЄННИХ (БОЙОВИХ) ДІЙ, А ТАКОЖ ТИХ, ЩО ОРЕНДУЮТЬ ДЕРЖАВНЕ МАЙНО ПІД ОБЛАШТУВАННЯ ГУРТОЖИТКІВ ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ (ЕВАКУЙОВАНИХ) ОСІБ, ЖИТЛО ЯКИХ ЗНИЩЕНО АБО ПОШКОДЖЕНО ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ

Захід 1 (виконано з порушенням строків). ФДМУ проведено аналіз застосування норм українського законодавства, зокрема щодо оренди державного майна з урахуванням пільгових умов. У січні 2024 року ФДМУ здійснювало погодження власних пропозицій щодо внесення змін до законодавства з Мінекономіки. Строк виконання заходу – II квартал 2023 року.

Захід 2 (не виконано). ФДМУ не подано до Кабінету Міністрів України законопроект щодо внесення змін до деяких законодавчих актів у сфері оренди державного майна, зокрема до Закону України «Про оренду державного та комунального майна», щодо пільгового статусу певної категорії орендарів. Строк виконання заходу – IV квартал 2023 року.

Захід 3 (виконано з порушенням строків). Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 07 травня 2024 року № 512 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 травня 2022 р. № 634», розроблену ФДМУ, якою передбачено звільнення від орендної плати орендарів майна, розташованого у зоні активних бойових дій та на тимчасово окупованих територіях, а також встановлення ОМС та їх підприємствам пільгової щомісячної орендної плати – 1 гривню за 1 квадратний метр площі гуртожитків, облаштованих для розміщення ВПО. Строк виконання заходу – IV квартал 2023 року.

ЗАВДАННЯ 19:

ПОЕТАПНЕ РОЗСЕЛЕННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ З МТП З УРАХУВАННЯМ КРИТЕРІЇВ ВРАЗЛИВОСТІ, ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТУ Й ПРИНЦИПУ ЄДНОСТІ РОДИН

Захід 1 (виконується). Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 01 вересня 2023 року № 930 «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб», розроблену Мінреінтеграції, яка визначає поняття «місце тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» із зазначенням місць розташування, наповненості й джерел їх фінансування. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4.

СПРИЯННЯ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ, ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД, ЩО ПРИЙМАЮТЬ

ЗАВДАННЯ 20:

ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПЕРІОДИЧНОГО МОНИТОРИНГУ Й ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В ПРИЙМАЮЧІ ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ

Захід 1 (виконується з порушенням строків). 3 ОВА розробили й запровадили програми моніторингу й оцінювання стану інтеграції ВПО в приймаючі територіальні громади. 19 ОВА і КМВА не виконали захід або продовжують виконання заходу з порушенням встановлених строків. Дніпропетровська ОВА програму не розробляла через брак затвердженої типової програми на центральному рівні. Луганська ОВА не забезпечила виконання заходу з об'єктивних причин. Строк виконання відповідного заходу – IV квартал 2023 року. Оцінювання виконання відповідного заходу є ускладненим через брак чітко поставленого завдання й індикатора виконання.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 2 (не виконано). Мінреінтеграції не забезпечено проведення періодичного моніторингу стану інтеграції ВПО в приймаючі територіальні громади. Водночас варто звернути увагу на брак критеріїв оцінювання стану інтеграції ВПО й чіткого їх визначення в законодавстві. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Захід 3 (виконується). Обласні й Київська міська військові адміністрації працюють над розробленням і вдосконаленням профілів областей в контексті наявних потреб та можливостей для ВПО. Водночас Дніпропетровська ОВА вказує на неможливість розроблення профілю області через брак затвердженої загальної методики на центральному рівні. Строк виконання відповідного заходу – постійно. Оцінювання виконання відповідного заходу є ускладненим через брак чітко поставленого завдання й індикатора виконання.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

ЗАВДАННЯ 21:

СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДІТЕЙ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Захід 1 (не виконано). Мінсоцполітики не розробило й не подало Кабінету Міністрів України законопроект щодо соціальної підтримки дітей, які постраждали внаслідок воєнних і збройних конфліктів. Водночас у Верховній Раді України зареєстровано законопроект «Про основи соціальної захищеності дітей, які постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України» (реєстр. № 9042-1 від 08 березня 2023 року), внесений народними депутатами України, який підтримує Мінсоцполітики. Строк виконання заходу – IV квартал 2023 року.

Захід 2 (виконано). Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 01 червня 2023 року № 547 «Про внесення змін до Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів», розроблену Мінсоцполітики, якою удосконалено механізм отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

ЗАВДАННЯ 22:

ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ / ПЕРЕНАВЧАННЯ, ПІДТРИМКИ ЗАЙНЯТОСТІ І САМОЗАЙНЯТОСТІ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ, У ТОМУ ЧИСЛІ ШЛЯХОМ РЕАЛІЗАЦІЇ ВІДПОВІДНИХ ПОЗАДЕРЖАВНИХ ПРОЄКТІВ І ПРОГРАМ ПІДТРИМКИ

Захід 1 (виконується). Мінреінтеграції на постійній основі сприяє розробленню й впровадженню місцевих програм з професійного навчання / перенавчання, підтримки зайнятості й самозайнятості ВПО з урахуванням відповідних позадержавних проєктів і програм підтримки. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Захід 2 (виконується). Мінреінтеграції регулярно сприяє проведенню серед ВПО широких інформаційних кампаній щодо професійного навчання / перенавчання, підтримки їх зайнятості й самозайнятості. За результатами аналізу загальнодержавних і регіональних програм у сфері зайнятості ВПО, за рішенням Уряду, Мінреінтеграції у 2024 році працює над розробленням Стратегії щодо працевлаштування ВПО. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

ЗАВДАННЯ 23:

ФОРМУВАННЯ ФОНДІВ ЖИТЛА ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЕРЕДНЬОСТРОКОВИХ ПОТРЕБ У КОЖНІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Захід 1 (виконується з порушенням строків). 19 ОВА забезпечили наявність актуальної та перевіреної інформації щодо об'єктів нерухомості на місцевому рівні, доступних для розміщення ВПО, їхнього стану, наявних вільних місць. Вінницька, Дніпропетровська й Запорізька ОВА продовжують відповідну роботу. КМВА не повідомила про роботу, спрямовану на виконання вказаного заходу. Донецька й Луганська ОВА не виконали відповідний захід з об'єктивних причин. Строк виконання відповідного заходу – IV квартал 2023 року. Оцінювання виконання відповідного заходу є ускладненим через брак чітко поставленого завдання й індикатора виконання.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 2 (виконується). Мінінфраструктури щопівроку проводить моніторинг виконання місцевих програм створення житлового фонду соціального призначення і житлового фонду для тимчасового проживання ВПО. Мінінфраструктури підготовлено інформаційні довідки за I й II півріччя 2023 року щодо моніторингу виконання місцевих програм створення житлового фонду соціального призначення і фонду житла для тимчасового проживання та надіслано Мінреінтеграції для підвищення ефективності виконання місцевих програм.

Захід 3 (виконується). Мінреінтеграції продовжує роботу зі створення організаційно-правових передумов для збільшення житлового фонду для тимчасового проживання ВПО, зокрема шляхом проведення обліку потреб ВПО та проведення інформаційних кампаній стосовно можливої їх участі в програмах забезпечення тимчасовим житлом. Також Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 05 січня 2024 року № 7, розроблену Мінреінтеграції, якою внесено зміни до Порядку формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання, обліку й надання такого житла для тимчасового проживання ВПО та розширено можливості фінансування ОМС відповідного фонду житла поза межами території, у межах якої вони здійснюють повноваження. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

ЗАВДАННЯ 24:

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ДОСТУПНИМ ЖИТЛОМ З УРАХУВАННЯ ПОТРЕБ, СПРОМОЖНОСТЕЙ ТА КРИТЕРІЇВ ВРАЗЛИВОСТІ

Захід 1 (не виконано). Мінреінтеграції не впроваджено методику забезпечення ВПО доступним житлом з урахуванням потреб, спроможностей і критеріїв вразливості. Водночас Мінреінтеграції висловило пропозицію щодо необхідності вилучення відповідного заходу. Строк виконання заходу – IV квартал 2023 року.

Захід 2 (не виконано). Мінреінтеграції не забезпечено ВПО доступним житлом з урахуванням потреб та критеріїв вразливості. Місцеві програми забезпечення ВПО доступним житлом впроваджуються на рівні ОВА без централізованої координації, зокрема не впроваджено методику, передбачену в попередньому пункті. Строк виконання заходу - IV квартал 2023 року.

ЗАВДАННЯ 25:

РОЗШИРЕННЯ ПЕРЕЛІКУ КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ЖИТЛОМ ІЗ МАСШТАБНИМ ЗАЛУЧЕННЯМ ДОНОРСЬКОЇ ПІДТРИМКИ

Захід 1 (виконується). Мінреінтеграції проводить щорічні консультації з метою підвищення рівня обізнаності міжнародних партнерів та потенційних донорів про наявні проблеми у сфері забезпечення ВПО житлом та залучення міжнародної технічної та донорської допомоги для фінансування житлових програм для ВПО. Міжнародні партнери реалізують низку проєктів у сфері забезпечення житлом ВПО, сукупна вартість яких перевищує 100 млн євро. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

ЗАВДАННЯ 26:

ПОСИЛЕННЯ МІЖРЕГІОНАЛЬНОЇ СПІВПРАЦІ З МЕТОЮ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ, ЗОКРЕМА ДЛЯ МОЛОДІ, СПРЯМОВАНИХ НА СПРІЯННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНOSTІ, ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ У РАМКАХ ДІАЛОГУ ТА СПІЛЬНИХ ДІЙ

Захід 1 (виконується). Мінмолодьспорт здійснює заходи й реалізує проєкти за участю молоді з-поміж ВПО. У межах спільної ініціативи молоді України й Координаційного штабу з гуманітарних і соціальних питань Офісу Президента України функціонує 25 «СпівДія» хабів у 19 регіонах України. За допомогою проєктів «СпівДії» більше ніж 587 тис. осіб з 22 регіонів України отримали гуманітарну допомогу (продуктові набори). До вказаних заходів залучено понад 5 000 молодих волонтерів. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Захід 2 (виконується). Обласними й Київською міською військовими адміністраціями на територіях районів та громад створено й забезпечено функціонування різних молодіжних центрів, у яких створено умови для комунікації та інтеграції молоді з-поміж ВПО у громадах, що приймають. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

ЗАВДАННЯ 27:

ПІДТРИМКА СТВОРЕННЯ КОНСУЛЬТАТИВНИХ ОРГАНІВ З МЕТОЮ ЗАЛУЧЕННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ДО ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Захід 1 (виконано). Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 04 серпня 2023 року № 812 «Про затвердження Примірного положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб», розроблену Мінреінтеграції.

Захід 2 (виконується) Мінреінтеграції постійно забезпечується участь ВПО у процесі прийняття рішень місцевою владою. Утворено консультативно-дорадчі органи з питань ВПО із залученням ВПО до складу таких органів на місцевому рівні. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

ЗАВДАННЯ 28:

ВЖИТТЯ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД І ЇХНЬОЇ ЗГУРТОВАНOSTІ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Захід 1 (виконується з порушенням строків). Обласні й Київська міська військові адміністрації здійснюють заходи щодо посилення соціальної згуртованості. Водночас обласні й Київська міська військові адміністрації не провели оцінювання можливих викликів і конфліктів та не підготували звіти за результатами оцінювання можливих викликів і конфліктів з метою посилення соціальної згуртованості. Лише Рівненська ОВА повідомила про проведення оцінювання можливих викликів та конфліктів з метою посилення соціальної згуртованості. Строк виконання заходу – IV квартал 2023 року.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

ЗАВДАННЯ 29:

ФОРМУВАННЯ ФОНДІВ ЖИТЛА ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЕРЕДНЬОСТРОКОВИХ ПОТРЕБ У КОЖНІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Захід 1 (не виконано). ФДМУ не здійснено роботу щодо реконструкції та відновлення покинутих об'єктів, які належать державі. Строк виконання – III квартал 2023 року.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 5.

ПІДТРИМКА БЕЗПЕЧНОГО ПОВЕРНЕННЯ ДО ПОКИНУТОГО МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ТА РЕІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

ЗАВДАННЯ 30:

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖСЕКТОРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ Й ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ПОВЕРНЕННЯ ДО ПОКИНУТОГО МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ТА РЕІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Захід 1 (не виконано). Мінреінтеграції не забезпечено розроблення й подання на розгляд Кабінету Міністрів України проєкту акта щодо затвердження державної програми сприяння безпечному поверненню до покинутого місця проживання та реінтеграції ВПО. Строк виконання – IV квартал 2023 року.

Захід 2 (виконано). Кабінетом Міністрів України прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року № 1219-р «Про затвердження плану дій органів виконавчої влади та ОМС з деокупації території територіальних громад», розроблене Мінреінтеграції.

**ЗАВДАННЯ 31:
ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОРЯДКУ ОБЛІКУ ТА КОМПЕНСАЦІЇ ВАРТОСТІ ЗРУЙНОВАНОГО
ТА/АБО ПОШКОДЖЕНОГО МАЙНА**

Захід 1 (не виконано). Мінінфраструктури не реалізовано можливість подання заявок про майно, яке пошкоджене чи знищене з початку збройної агресії проти України починаючи з 2014 року. Строк виконання - III квартал 2023 року.

**ЗАВДАННЯ 32:
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО ІНФОРМУВАННЯ ТА СТВОРЕННЯ ІНШИХ УМОВ ДЛЯ
ПРИЙНЯТТЯ ВПО ОБҐРУНТОВАНОГО РІШЕННЯ ЩОДО ПОВЕРНЕННЯ ДО ПОКИНУТОГО
МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ**

Захід 1 (виконується). Обласні та Київська міська військові адміністрації на систематичній основі проводять збір та регулярне оновлення інформації на офіційних вебсайтах ОМС щодо безпекової ситуації, стану об'єктів соціальної інфраструктури, стану довкілля в населених пунктах, з яких здійснювалося переміщення. Строк виконання відповідного заходу - постійно.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

**ЗАВДАННЯ 34:
СПРИЯННЯ У ЗДІЙСНЕННІ ЗАХОДІВ З ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗГУРТОВАНОСТІ
ТА ПОДОЛАННЯ КОНФЛІКТІВ**

Захід 1 (виконується з порушенням строків). 14 ОВА запровадили місцеві програми щодо підвищення рівня згуртованості й подолання конфліктів. 4 ОВА й КМВА продовжують розроблення й впровадження програми з порушенням встановлених строків. 6 ОВА не виконали відповідний захід. Строк виконання заходу – IV квартал 2023 року.

Оцінювання виконання відповідного заходу є ускладненим через брак чітко поставленого завдання й індикатора виконання.

Більш детальну інформацію можна переглянути за посиланням:

Захід 2 (виконується). Мінреінтеграції на постійній основі сприяє реалізації ініціатив стосовно підвищення рівня згуртованості, безбар'єрності й толерантності в суспільстві шляхом проведення заходів з питань культури діалогу, соціальної згуртованості, безбар'єрності та багатофункціональності культурного простору. Строк виконання відповідного заходу – постійно.

**ЗАВДАННЯ 35:
ЗДІЙСНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ІНТЕГРАЦІЮ ВНУТРІШНЬО
ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ПРИЙМАЮЧИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ**

Захід 1 (виконується). Мінреінтеграції регулярно проводяться інформаційні кампанії з метою висвітлення позитивного досвіду інтеграції ВПО у громадах, що приймають, мирного співіснування й соціальної згуртованості. На інформаційних ресурсах Мінреінтеграції започаткована рубрика про вдалі приклади адаптації в громадах, що приймають ВПО: «Історії успіху ВПО». Строк виконання відповідного заходу – постійно.

ЗАВДАННЯ 36: СТВОРЕННЯ ПІДґРУНТЯ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ПОШКОДЖЕНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЕОКУПОВАНИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Захід 1 (виконано). Мін'юстом забезпечено надання своєчасного доступу спеціалістам евакуйованих ОМС до державних реєстрів Державного земельного кадастру й інших архівів. Розроблено відповідний механізм, за якого в разі надходження запитів від ОМС, Державна архівна служба України як держатель Державного реєстру документів страхового фонду документації України, надає інформацію про наявність чи відсутність документів щодо об'єктів інфраструктури, які потребують відновлення, у страховому фонді документації.

ВИСНОВКИ

Аналізуючи стан реалізації протягом останніх 10 років державної політики щодо ВПО, зокрема впровадження програмних документів, можна сказати про відносно низьку ефективність стратегій у певних сферах, порівняно з державними цільовими програмами.

Тому в питанні захисту прав і свобод осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України, зокрема ВПО, затвердження Кабінетом Міністрів України державної цільової програми підтримки ВПО є дійсно гострою потребою, яку не може покрити Стратегія. Основною відмінністю є наявність у державних цільових програмах визначених обсягів і джерел фінансування, а також детальне визначення одиниць виміру в процесі визначення очікуваних результатів й оцінювання ефективності виконання заходів і завдань.

З моменту виникнення явища внутрішнього переміщення у 2014 році Кабінет Міністрів України вже декілька разів схвалював державні стратегії та плани заходів із їх виконання, спрямовані на захист прав, інтеграцію та покращення становища ВПО:

- Комплексну державну програму щодо підтримки, соціальної адаптації та реінтеграції громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України, на період до 2017 року;
- Стратегію інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року;
- Стратегію інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року;
- нині, Стратегію державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року й операційний план заходів з її реалізації у 2023–2025 роках.

Проте, Кабінет Міністрів України, на жаль, належним чином не контролював виконання схвалених раніше стратегій, тому жодна з них не була реалізована повною мірою, як це очікувалося.

Моніторинг відкритих джерел, зокрема офіційних вебсайтів Кабінету Міністрів України й Мінреінтеграції, здійснений Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, свідчить про те, що ні на засіданнях Кабінету Міністрів України, ні урядових комітетах не заслуховувалася інформація або звіт щодо стану виконання заходів та завдань чинної на зараз Стратегії.

Мінреінтеграції, як головним координатором виконання Стратегії, здійснювалися певні кроки, спрямовані на проміжну оцінку стану виконання заходів за Планом, було сформовано окремі рекомендації щодо посилення контролю за їх виконанням та актуалізації Плану. Разом з тим, вони не знайшли своє відображення у нормативних рішеннях Мінреінтеграції чи Кабінету Міністрів України.

Проведений Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини аналіз стану реалізації протягом квітня 2023 року по квітень 2024 року Стратегії (напрацювання чи актуалізація законодавства у сфері реалізації прав ВПО, забезпечення тимчасовим житлом, соціальний захист, доступ до послуг у сфері охорони здоров'я та освіти, робочими місцями відповідно до фаху або здібностей, доступним медичним обслуговуванням; оформлення / відновлення втрачених документів тощо), може свідчити лише про деякі зрушення.

Так, з нормативно-правових документів, розроблення яких передбачено в Операційному плані та які, як передбачається, мають вирішити коло загальних та індивідуальних питань, пов'язаних із внутрішнім переміщенням, прийняті лише деякі.

На сьогодні Кабінетом Міністрів України прийнято:

- Постанову від 01 вересня 2023 року № 930 «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб», яка визначає алгоритм розміщення ВПО в МТП та порядок їх функціонування. Передумовою прийняття цієї постанови було проведення в травні 2023 року Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини презентації розроблених спільно з міжнародними й національними організаціями Мінімальних стандартів функціонування місць тимчасового проживання ВПО, які й лягли в основу документа.

- Постанову від 4 серпня 2023 року № 812 «Про затвердження Примірною положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб», яке регулює роботу рад з питань ВПО. При місцевих та обласних органах влади створені як консультативно-дорадчі органи ради ВПО, з метою залучення ВПО до участі у реалізації регіональної політики у сфері забезпечення та захисту прав та інтересів цієї категорії осіб, сприяння діяльності територіальних громад у розвитку ефективних механізмів адаптації та інтеграції ВПО.

- Постанову від 18 квітня 2023 року № 330 «Про утворення Координаційного штабу з питань забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», що забезпечило налагодження міжвідомчої координації діяльності органів влади, ОМС, військових формувань, утворених відповідно до законів, правоохоронних органів та громадських об'єднань з питань реалізації прав і свобод ВПО.

- Постанову від 21 квітня 2023 року № 390 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 березня 2022 року № 206», якою передбачено звільнення осіб, які вимушено покинули своє житло внаслідок збройної агресії проти України, від сплати рахунків за спожиті комунальні послуги, якщо таке житло розміщується на ТОТ або територіях бойових дій.

- Постанову від 07 травня 2024 року № 512 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 травня 2022 року № 634», якою передбачено звільнення від орендної плати орендарів майна, розташованого у зоні активних бойових дій та на окупованих територіях, а також встановлення ОМС та їхнім підприємствам пільгової щомісячної орендної плати – 1 гривню за 1 квадратний метр площі гуртожитків, облаштованих для розміщення ВПО.

Позитивним зрушенням також можна вважати затвердження окремими ОВА комплексних регіональних програм підтримки ВПО, які охоплюють всі або майже всі питання, пов'язані з адаптацією ВПО на новому місці проживання. Це видається логічнішим, ніж прийняття окремих місцевих програм підтримки ВПО у різних сферах, зокрема, працевлаштування, підтримки релокованого бізнесу, забезпечення житлом, психологічної підтримки тощо.

Варто зазначити, що під час оцінювання виконання заходів Операційного плану виникали певні складнощі, оскільки досить часто очікувані результати виконання (індикатори) не мають якісних і кількісних показників або навіть не відповідають самим заходам, а відтак оцінка виконання досягнутої мети є досить суб'єктивною.

Окрім того є заходи, де від обласних і Київської міської військових адміністрацій вимагалось затвердження алгоритмів, але на центральному рівні відповідних алгоритмів не було, що ускладнювало виконання завдань і заходів Операційного плану.

Додатково слід зазначити, що велика кількість заходів, де виконавцями є ОВА, не враховують особливостей регіонів, території яких є тимчасово окупованими, або де відбуваються активні бойові дії.

Варто зауважити, що поряд із виконанням визначених Операційним планом завдань, значну частину заходів виконують із порушенням термінів або вони залишаються не виконаними.

Зокрема, очікування щодо якнайшвидшої актуалізації Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», залишилися не виправданими. Проект відповідного Закону до цього часу не внесено на розгляд Кабінету Міністрів України.

З метою комплексного та системного оновлення Закону до нинішніх реалій для найкращого забезпечення реалізації прав ВПО, Мінреінтеграції створено робочу групу, до якої увійшли працівники зацікавлених органів державної влади, у тому числі Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, та громадськості. Без актуалізації спеціального закону у сфері забезпечення прав ВПО, точкове внесення змін до підзаконних актів не матиме належного ефекту.

Мінсоцполітики не запроваджено механізм призначення та виплати пенсії громадянам України, які перемістилися з тимчасово окупованої території АР Крим та м. Севастополя. Так, 25 квітня 2024 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання обчислення страхового стажу та пенсійного забезпечення», розроблений Мінсоцполітики, який покликаний врегулювати порушену проблему. Однак необхідні для повноцінної його реалізації підзаконні акти наразі не прийняті.

Мінреінтеграції не запроваджено пілотний проєкт з розселення ВПО з МТП.

Мінсоцполітики не створено електронний кабінет ВПО – персональний електронний обліковий запис для осіб, які бажають отримувати послуги в електронній формі. Наразі, лише частина послуг для ВПО реалізується за допомогою порталу «Дія».

Це одні з основних заходів Операційного плану, які за результатами проведеного аналізу вважаються не виконаними, перелік можна продовжувати.

Натомість як вбачається з інформації щодо стану виконання завдань та заходів Стратегії станом на 30 травня 2024 року, яку Мінреінтеграції надало на запит Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, стан виконання завдань, заходи з виконання яких міністерство визначає як «виконані», «виконані / виконуються», або «виконані частково», часто не відображає реальний стан виконання Операційного плану з кожного заходу, оскільки в межах одного завдання може бути передбачено десять і більше заходів, кожен з яких має власний строк виконання.

Окрім того заходи, які виконані з порушенням строку або не виконані взагалі, не відображені такими, оскільки потрапляють в більш широку категорію «виконаного» завдання, частиною якого вони є.

У звіті Мінреінтеграції ні одне із завдань Операційного плану не оцінено як «не виконане», що не відповідає дійсності. Наприклад, не виконано жодний захід, передбачений завданнями 1, 4, 11 та 24 Операційного плану. При цьому, головним виконавцем більшості вказаних заходів є саме Мінреінтеграції.

Багато заходів передбачають проведення активностей багатьма виконавцями, однак не передбачають якісних й кількісних показників для оцінки їх виконання кожним з них. Зокрема, не проводиться чіткий аналіз виконання заходів серед ОВА, наприклад, якщо захід виконаний на 100% всіма ОВА – про це зазначено, якщо ж виконання серед ОВА часткове – інформація щодо виконання заходу подається узагальнено, без будь-якої конкретики.

У цьому контексті доцільно зауважити на позитивному прикладі Мін'юсту та його наказу від 28 листопада 2018 року № 3745/5 «Про затвердження Методології та методики проведення моніторингу реалізації Національної стратегії у сфері прав людини до 2020 року та плану дій з її реалізації». Так, своїм рішенням Мін'юст запровадив прозорий і ефективний моніторинг та оцінку реалізації Національної стратегії у сфері прав людини.

У зазначеній методології чітко вказується на роль Мін'юсту як координаційного органу й розкривається поняття «оцінки» виконання відповідної стратегії.

Окрім того, дуже важливо, що Мін'юст надає виконавцям рекомендації щодо їх дій під час реалізації плану дій, зокрема, наголошує на необхідності взаємодіяти з іншими органами державної влади, ОМС, установами й організаціями, подавати Міністерству фінансів України бюджетні запити на здійснення видатків, пов'язаних із виконанням плану дій, і надавати Мін'юсту як координувальному органу пропозиції щодо внесення змін до плану дій. Актом також затверджено форму подачі органу контролю інформації про виконання заходів, яка має бути повною, цілісною та не містити суперечностей.

Такий підхід демонструє готовність координаційного органу брати реальний контроль над реалізацією затвердженої стратегії.

Окрім питання контролю за реалізацією Стратегії та Операційного плану, виникає питання об'єктивності визначених з самого початку строків виконання заходами Плану. Так, Стратегію та Операційний план схвалено 7 квітня 2023 року. Як і передбачено Регламентом Кабінету Міністрів України, Операційний план затверджено на трирічний період, тобто до кінця 2025 року.

Водночас жоден захід плану не має визначений строк виконання у 2025 році, лише декілька заходів мають визначений строк у 2024 році, і абсолютна більшість (понад 50 заходів) має визначений строк виконання у 2023 році.

Однак за 1 рік 3 місяці реалізації Стратегії до неї не внесено жодних змін. Операційний план також не переглядали його виконавці. Лише в липні 2024 року стало відомо, що Мінреінтеграції працює над підготовкою змін до Операційного плану.

Проаналізувавши запропоновані розробником зміни, які надійшли до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини на погодження, можна зробити висновок, що майже всі вони спрямовані суто на продовження строків виконання заходів Операційного плану, зокрема строк виконання яких уже сплив. Інші ж зміни передбачають спрощення заходів, їх виключення або заміну закріпленого за ними головного виконавця.

Натомість документ потребує не лише актуалізації строків виконання окремих завдань / заходів Операційного плану з реалізації Стратегії, а й змісту заходів на виконання поставлених цілей, а також очікуваних результатів їх виконання із зазначенням конкретних якісних і кількісних показників.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

МІНРЕІНТЕГРАЦІЇ:

1. Внести на розгляд Кабінету Міністрів України проект акта про внесення змін до Операційного плану, передбачивши встановлення чітких якісних і кількісних показників очікуваних результатів, актуалізацію заходів, які є невиконаними або потребують постійного виконання, а також доповнення заходами, реалізація яких є необхідною з урахуванням поточних умов і викликів, спричинених збройною агресією РФ.
2. Ініціювати внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2023 року №312-р «Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023–2025 роках», якими чітко передбачити роль Мінреінтеграції як головного координатора виконання Стратегії, визначивши відповідні обов'язки та повноваження в частині контролю за виконанням Стратегії.
3. Затвердити методологію та методику проведення моніторингу реалізації Стратегії та Операційного плану з урахуванням досвіду Мін'юсту.
4. Посилити координацію роботи обласних та Київської міської військових адміністрацій щодо своєчасного та якісного виконання завдань і заходів Операційного плану, зокрема в межах роботи Координаційного штабу з питань забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.
5. Запровадити практику обов'язкового заслуховування Кабінетом Міністрів України інформації про стан виконання завдань та заходів з реалізації Стратегії, яку щороку готує Мінреінтеграції.
6. Запровадити практику публічного представлення інформації про стан виконання завдань і заходів з реалізації Стратегії, яка щороку готує Мінреінтеграції.
7. Розглянути питання щодо розроблення й затвердження акта, який визначатиме порядок (принципи та механізми) взаємодії головних виконавців за заходами Операційного плану зі співвиконавцями.

МІНІСТЕРСТВАМ, ІНШИМ ЦЕНТРАЛЬНИМ ОРГАНАМ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ВІДПОВІДАЛЬНИМ ЗА ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ ОПЕРАЦІЙНОГО ПЛАНУ:

1. Посилити роботу щодо своєчасного та якісного виконання завдань і заходів Операційного плану, забезпечивши повною мірою досягнення встановлених очікуваних результатів.
2. Забезпечити взаємодію і координацію між головними виконавцями й співвиконавцями заходів Операційного плану.

КМВА Й ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОВА:

забезпечити розроблення й затвердження окремих Комплексних регіональних програм підтримки ВПО, передбачивши відповідні видатки на їх реалізацію.

ОБЛАСНИМ І КИЇВСЬКІЙ МІСЬКІЙ ВІЙСЬКОВИМИ АДМІНІСТРАЦІЯМИ:

1. Посилити роботу щодо своєчасного та якісного виконання завдань і заходів Операційного плану, забезпечивши повною мірою досягнення встановлених очікуваних результатів.
2. Посилити координацію роботи ОМС щодо своєчасного та якісного виконання завдань і заходів Операційного плану.
3. Забезпечити:
 - реалізацію Комплексних регіональних програм підтримки ВПО, передбачивши відповідні видатки на їх реалізацію;
 - проведення щорічного моніторингу стану виконання Комплексних регіональних програм підтримки ВПО, а також у разі необхідності внесення змін до них відповідно до потреб ВПО й з урахуванням поточних умов і викликів, спричинених збройною агресією РФ.
4. Запровадити практику публічного представлення інформації про стан виконання завдань і заходів з реалізації Стратегії у відповідному регіоні.

lubinets@ombudsman.gov.ua

Гаряча лінія Уповноваженого Верховної Ради України
з прав людини: **0 800 50 17 20**
електронна пошта: hotline@ombudsman.gov.ua

